

مروری بر شاخص‌های ارزیابی وضعیت جوانان (۲)

کد موضوعی: ۲۷۰
شماره مسلسل: ۹۴۰۶

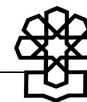
دی ماه ۱۳۸۷

دفتر: مطالعات فرهنگی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	شاخص‌های سامان‌دهی امور جوانان در نظام جمهوری اسلامی ایران
۴	نمودار شاخص‌های سامان‌دهی امور جوانان در نظام جمهوری اسلامی ایران
۷	شاخص‌های ارزیابی در هر یک از موضوعات حوزه جوانان
۱۵	منابع و مأخذ

مروری بر شاخص‌های ارزیابی وضعیت جوانان (۲)

چکیده

از آنجا که هرگونه ارزیابی علمی با تهیه و تدوین شاخص‌های مناسب امکان‌پذیر می‌شود، تدوین شاخص‌های حوزه جوانان با توجه به اهداف، سیاست‌ها، فعالیت‌های فرهنگی و تهیه داده‌های مربوط به آنها از گام‌های اساسی و اولیه در این روند است. شاخص‌ها نشانگرهایی هستند که فرایند جمع‌آوری، طبقه‌بندی، تجزیه و تحلیل اطلاعات و نتیجه‌گیری منطقی و به‌طور کلی جهت فعالیت را مشخص می‌کنند و از حیث مفهومی چارچوب مناسبی را برای هدف‌گذاری، تدوین، برنامه‌ریزی و ارزیابی فعالیت‌ها به‌دست می‌دهند. در رابطه با سامان‌دهی امور جوانان که محتاج برنامه‌ریزی فرابخشی، جامع و به‌هم پیوسته است قبل از هر چیز تعیین شاخص‌های استراتژیک، شاخص‌های هدف و شاخص‌های ارزیابی طبق نمونه‌های استاندارد در تمام دنیا اهمیت دارد.

مقدمه

به‌طور کلی در حوزه بررسی وضعیت جوانان در ایران هیچ مرجع کاملی وجود ندارد. هرچند در سال‌های اخیر مطالعاتی توسط سازمان ملی جوانان، در رابطه با موضوعات جوانان انجام شده است، اما در حوزه بررسی شاخص‌ها و حیطة شاخص‌سازی جهت ارزیابی وضعیت جوانان در طی سال‌های بعد از انقلاب و البته قبل از انقلاب هیچ مطالعه‌ای انجام نشده است. از این جهت در راستای بررسی وضعیت شاخص‌های ارزیابی جوانان در ایران تنها دست‌مایه، شاخص‌های بخش فرهنگ است. این شاخص‌ها هم قبل از انقلاب و هم بعد از آن طبق نمونه شاخص‌های ارائه شده توسط یونسکو تدوین شده است، بنابراین با در نظر گرفتن این شاخص‌ها، شاخص‌های ارزیابی وضعیت جوانان را ترسیم می‌کنیم. بدین ترتیب که ابتدا شاخص‌های استراتژیک حوزه جوانان تعیین شده سپس براساس آنها شاخص‌های هدف و براساس شاخص‌های هدف شاخص‌های ارزیابی وضعیت جوانان تدوین شده است. امید است شاخص‌های طراحی شده جهت بررسی وضعیت جوانان و سامان‌دهی این وضعیت مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

شاخص‌های سامان‌دهی امور جوانان در نظام جمهوری اسلامی ایران

براساس یافته‌های خود در حوزه شاخص‌ها در بخش فرهنگ و با توجه به شرایط و مقتضیات جوانان در ایران سعی به ترسیم شاخص‌های ارزیابی و سامان‌دهی حوزه جوانان شده است و از آنجا که این شاخص‌ها باید دو هدف عمده یعنی هم ارزیابی وضعیت جوانان و هم سامان‌دهی امور جوانان را دنبال کند از حساسیت و اهمیت خاصی برخوردار است. جهت ترسیم این شاخص‌ها براساس مدل پلکانی عمل کرده‌ایم.

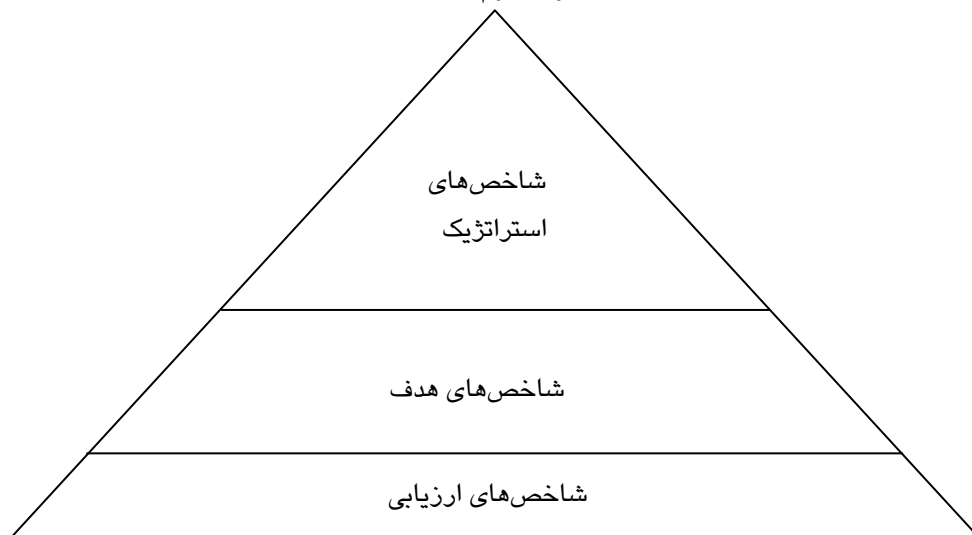
در این مدل (براساس نمودار زیر) ابتدا با استفاده از سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران، مبانی و اصول نظام جمهوری اسلامی و فرصت‌ها و تهدیدها در حوزه جوانان که براساس پژوهش‌های انجام شده شناخته شده است؛ شاخص‌های استراتژیک امور جوانان تنظیم و در رأس هرم شاخص‌های سامان‌دهی امور جوانان قرار داده شده است. این شاخص‌ها براساس یافته‌های ما عبارت‌اند از:

۱. توسعه همه جانبه امور جوانان،

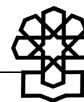
۲. ارتقای هویت اسلامی، انقلابی، ایرانی جوانان،

۳. طی دوره جوانی توأم با نشاط و شادابی.

نمودار ۱. هرم شاخص‌ها

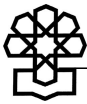
سپس در مرحله دوم موضوعات سامان‌دهی امور جوانان احصا و طبقه‌بندی شده است؛ این موضوعات نیز براساس مبانی نظری جمهوری اسلامی، ارزش‌ها و نگرش‌های جوانان و همچنین مطالعات تطبیقی انجام شده در این حوزه احصا شده است. مهم‌ترین و اصلی‌ترین موضوعات حوزه جوانان در حال حاضر عبارت‌اند از:

۱. هویت دینی،
۲. هویت ملی،
۳. اخلاق و تربیت،
۴. فرهنگ و هنر،
۵. آموزش و پژوهش،
۶. خانواده و ازدواج،
۷. اوقات فراغت،
۸. مشارکت اجتماعی،
۹. مشارکت سیاسی،
۱۰. مشارکت اقتصادی،
۱۱. مهارت زندگی،
۱۲. خلاقیت و ابتکار،
۱۳. رفاه عمومی و تأمین اجتماعی،
۱۴. بهداشت و سلامت،
۱۵. ورزش و تربیت بدنی،
۱۶. آسیب‌ها و تهدیدات.

با مشخص کردن این موضوعات، برای هر یک از آنها بین یک تا دو شاخص هدف طراحی شده است. در حقیقت تحقق شاخص‌های کلان و استراتژیک با کمترین هزینه از طریق شاخص‌های هدف امکان‌پذیر است.

در مرحله سوم شاخص‌هایی که می‌توانند ارزیابی میزان تحقق اهداف موضوعی را نمایش دهند و در واقع تحقق یا عدم تحقق سامان‌دهی امور جوانان را بیان کنند، آورده شده است. در احصای این شاخص‌ها سعی شده حتی از نظر سنجی‌های موردی در امور جوانان نیز استفاده شود و علاوه بر تحقیقات وسیع میدانی و ملی از پژوهش‌های میدانی محلی نیز چشم‌پوشی نشود. در واقع این شاخص‌های عملیاتی هستند که میزان موفقیت یا عدم موفقیت برنامه‌های کلان و استراتژیک را در هر حوزه نمایش می‌دهند و با توجه به اهمیت و حساسیت این شاخص‌ها در اندازه‌گیری و ارزیابی‌ها، تلاش شده این شاخص‌ها به صورت کاملاً علمی و مطابق با استانداردهای روز دنیا در حوزه شاخص‌سازی ارائه شود. از آنجا که در مطالعات تطبیقی ارائه شده در گزارش قبل نمونه‌های بارزی از این شاخص‌ها به دست داده شد برای ساخت این شاخص‌ها از ساختار آن مطالعات نیز استفاده شده است (لازم به ذکر است هر شاخص باید به تفکیک جنسیت مبنا قرار گیرد).

نمودار شاخص‌های سامان‌دهی امور جوانان در نظام جمهوری اسلامی ایران

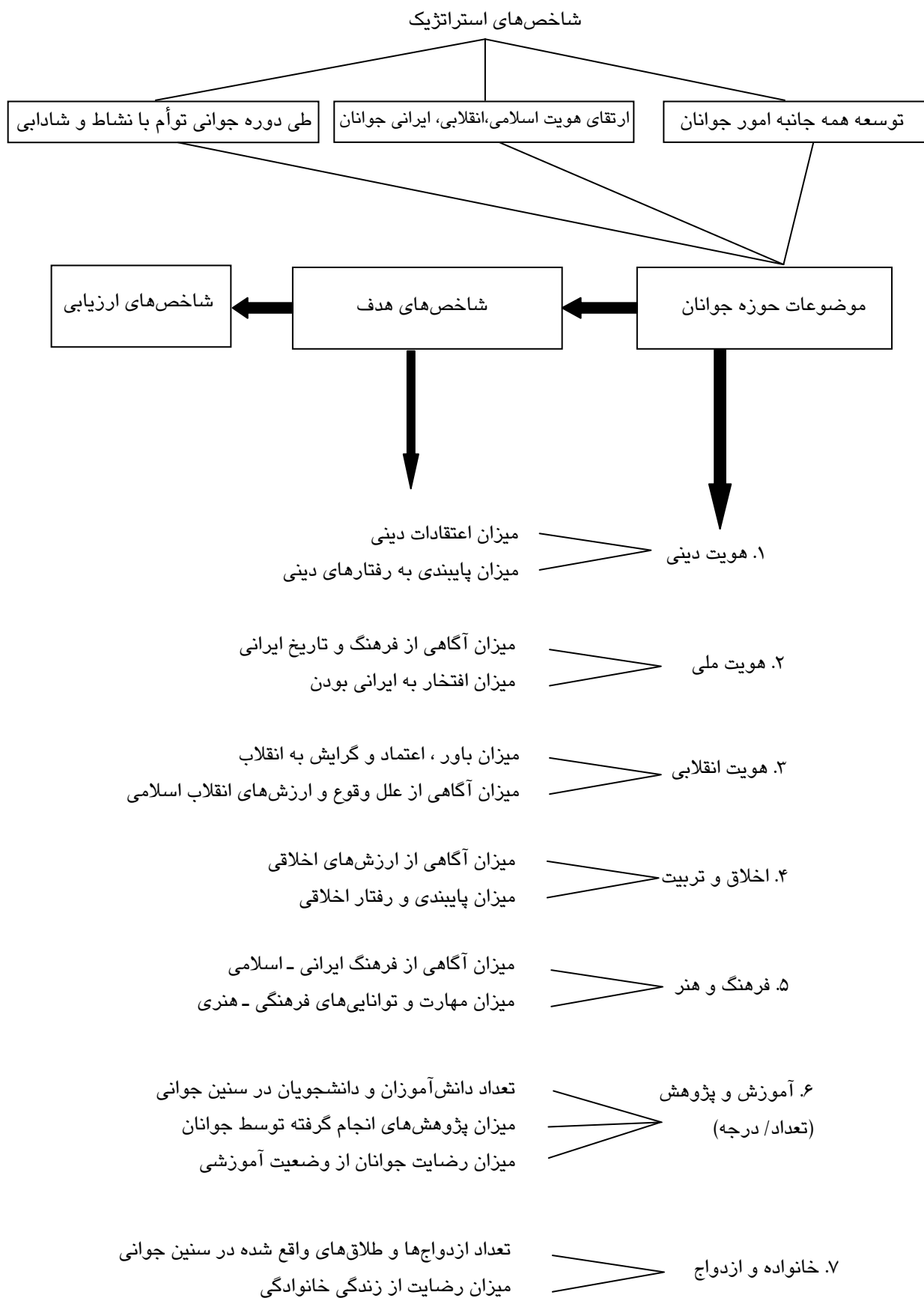
نمودار ۲. شاخص‌های ارزیابی و سامان‌دهی وضعیت جوانان

مجموعه ملاحظات و مبانی استنباطی (قانون اساسی، سند چشم‌انداز، جمهوری اسلامی ایران)

فرصت‌ها	تهدیدها
۱. جوانی جمعیت کشور و سهم گروه‌های سنی جوان از جمعیت کشور ۲. اعتقادات دینی - مذهبی در بین جوانان ۳. افتخار به ایرانی بودن در بین جوانان ۴. شکل‌گیری نظام اجتماعی ایران بر محور خانواده و پایبندی جوانان به خانواده ۵. وجود تحصیل‌کردگان پرشمار جوان ۶. نگرش مثبت جوانان به انقلاب اسلامی ۷. توانایی و هوش ذاتی جوانان ایرانی	۱. تهاجم فرهنگی علیه ارزش‌های اسلامی و انسانی ۲. ناکارآمدی و عدم کفایت ساختار مدیریتی کشور برای سامان‌دهی امور جوانان و عدم استفاده از این سرمایه بزرگ اجتماعی ۳. نرخ بیکاری در جمعیت جوان ۴. ناکارآمدی نظام آموزش و پرورش کشور برای تربیت نسل جوان متناسب با نیازها و توانایی‌ها ۵. رشد رفتارهای خلافکاری، ناسازگاری و طغیانگری در بین جوانان

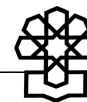

میزان رضایت جوانان از نحوه گذراندن اوقات فراغت خود میزان افزایش مهارت‌های زندگی در اوقات فراغت توسط دستگاه‌ها و نهادهای مسئول		۸. اوقات فراغت و مهارت زندگی
میزان رضایت جوانان از امکانات ورزشی تعداد جوانانی که به ورزش می‌پردازند میزان تأثیر نتایج ورزشی در افتخار و غرور ملی		۹. ورزش و تربیت بدنی
میزان کاهش بیماری‌ها در بین جوانان میزان افزایش سلامت جسمانی در بین جوانان میزان آگاهی جوانان از اصول بهداشت و سلامت		۱۰. بهداشت و سلامت
میزان مشارکت اجتماعی جوانان در سطوح مختلف میزان رضایت جوانان از ایفای نقش فعال خود در امور اجتماعی		۱۱. مشارکت اجتماعی
میزان اشتغال و بیکاری جوانان میزان رضایت جوانان از وضعیت شغلی خود تعداد تعاونی‌ها و شرکت‌های اقتصادی فعال توسط جوانان		۱۲. مشارکت اقتصادی
تعداد و درصد رأی‌دهندگان جوان در انتخابات عمومی میزان اعتماد و امید جوانان به نظام سیاسی کشور		۱۳. مشارکت سیاسی
تعداد جوانان نخبه ، خلاق و مبتکر در کشور میزان رضایت نخبگان و مبتکرین جوان از وضعیت خود		۱۴. خلاقیت و ابتکار
تعداد جوانان در دهک‌های معیشتی میزان برخورداری جوانان از حداقل امکانات زندگی میزان رضایت جوانان از وضعیت معیشتی و رفاه خود		۱۵. رضایت عمومی و تأمین اجتماعی
میزان وقوع جرم و بزه در بین جوانان میزان شیوع مفاسد اخلاقی و اجتماعی در بین جوانان		۱۶. آسیب‌ها و تهدیدها

شاخص‌های ارزیابی در هر یک از موضوعات حوزه جوانان

هویت دینی

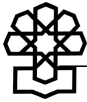
۱. میزان آگاهی‌های جوانان از اصول اعتقادی و فروع دین،
۲. میزان خواندن نماز در بین جوانان،
۳. میزان روزه گرفتن در بین جوانان،
۴. میزان رفتن به مسجد در بین جوانان،
۵. میزان رفتن به اماکن مذهبی (حرم ائمه و امامزادگان، حسینیه‌ها و ...)،
۶. میزان اعتقاد به اصل حجاب در بین جوانان،
۷. میزان آشنایی جوانان با دانشمندان دینی،
۸. میزان مطالعه کتب دینی در بین جوانان،
۹. میزان رضایت جوانان از زندگی در کشور اسلامی،
۱۰. میزان افتخار به مسلمان بودن،
۱۱. میزان رضایت جوانان از اعتقادات دینی خود،
۱۲. میزان پیروی جوانان از اعتقادات دینی والدین.

هویت ملی

۱. میزان علاقه‌مندی به پرچم جمهوری اسلامی ایران،
۲. میزان علاقه و افتخار به خط و زبان فارسی،
۳. میزان علاقه و افتخار به مرز و بوم ایران (محدوده جغرافیایی)،
۴. میزان علاقه به سرود جمهوری اسلامی ایران،
۵. میزان علاقه به آثار ادبیات فارسی،
۶. میزان آشنایی با حکما و دانشمندان ایرانی،
۷. میزان تمایل به دفاع از میهن در برابر تجاوز بیگانگان،
۸. میزان علاقه به مردم ایران.

هویت انقلابی

۱. میزان اعتقاد به امام خمینی (ره)،
۲. میزان اعتقاد به دشمنی آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران،

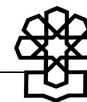
۳. میزان تنفر جوانان از صهیونیسم و رژیم اشغال‌گر،
۴. میزان اعتقاد جوانان به ضرورت وقوع انقلاب در سال ۱۳۵۷،
۵. میزان احترام جوانان به شهدای انقلاب اسلامی،
۶. میزان آشنایی جوانان با تاریخ انقلاب اسلامی،
۷. میزان اعتقاد جوانان به اصل ولایت فقیه،
۸. میزان آگاهی جوانان از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،
۹. میزان آشنایی جوانان با ارزش‌های انقلابی،
۱۰. میزان رضایت جوانان از نحوه استمرار انقلاب اسلامی،
۱۱. میزان حضور جوانان در مراسم انقلابی،
۱۲. میزان رفتار انقلابی (یا تمایل به رفتار انقلابی) در بین جوانان (دشمن‌ستیزی، دشمن‌شناسی، ایثار و از خودگذشتگی، شهادت طلبی و...).

اخلاق و تربیت

۱. میزان زندگی جوانان در کنار خانواده (پدر و مادر)،
۲. میزان پایبندی جوانان به هنجارهای رفتاری در جامعه (پوشش، آرایش و ...)،
۳. میزان احترام جوانان به جامعه بزرگسال،
۴. میزان شیوع رفتارهای غیراخلاقی در بین جوانان (دروغ، غیبت، ریا)،
۵. میزان احساس مسئولیت اجتماعی در بین جوانان،
۶. میزان رعایت حقوق دیگران در رفتارهای اجتماعی (عرصه‌هایی مانند ترافیک، خدمات عمومی و ...)،
۷. میزان رعایت زبان معیار در گفتارهای جوانان،
۸. میزان ترویج فضیلت‌های اخلاقی در میان جوانان،
۹. میزان تقلید از الگوهای اسلامی، ملی و سنتی در ظاهر و رفتار جوانان،
۱۰. میزان تقلید از الگوهای غربی در ظاهر و رفتار جوانان.

فرهنگ و هنر

۱. تعداد کانون‌ها و مراکز فرهنگی - هنری ویژه جوانان،
۲. تعداد شمارگان کتاب‌های ویژه نسل جوان،
۳. تعداد شمارگان کتاب‌های ویژه جوانان،
۴. تعداد اعضای جوان کتابخانه‌ها،

۵. تعداد نشریات ویژه جوانان،
۶. تعداد جوانانی که کتاب و مجله می‌خوانند،
۷. تعداد بازدیدکنندگان جوان از موزه‌ها و اماکن فرهنگی،
۸. تعداد هنرجویان جوان مؤسسات آموزشی هنر،
۹. میزان جوانان مراجعه کننده به کتابخانه،
۱۰. تعداد جوانان استفاده کننده از سینما،
۱۱. میزان استفاده از تلویزیون و رادیو در بین جوانان،
۱۲. میزان ساعات پخش برنامه‌های ویژه جوانان و نوجوانان در تلویزیون و رادیو،
۱۳. میزان استفاده جوانان از اینترنت،
۱۴. میزان تماشای شبکه‌های ماهواره‌ای توسط جوانان،
۱۵. میزان رضایت جوانان از امکانات فرهنگی و هنری،
۱۶. میزان دسترسی جوانان به امکانات فرهنگی و هنری،
۱۷. میزان رضایت جوانان از برنامه‌های صدا و سیما،
۱۸. تعداد فعالان جوان در عرصه‌های فرهنگی و هنری،
۱۹. تعداد جوانان تماشاگر تئاتر.

آموزش و پژوهش

۱. میزان رضایت جوانان از امکانات آموزشی و پژوهشی،
۲. میزان رضایت جوانان از روابط و رفتار آموزشی و پرورشی در مدرسه،
۳. میزان رضایت جوانان از امکانات پژوهشی،
۴. میزان رضایت جوانان از نحوه تدریس معلمان،
۵. میزان رضایت جوانان از محتوای کتب آموزشی،
۶. میزان اعتقاد جوانان به مفید بودن آموزش‌ها برای آینده خود،
۷. میزان تأثیر نظام آموزش و پرورش در دینداری جوانان،
۸. میزان تأثیر آموزش و پرورش در هویت انقلابی جوانان،
۹. میزان تأثیر آموزش و پرورش در هویت ملی جوانان،
۱۰. میزان تأثیر آموزش و پرورش در مهارت‌های زندگی،
۱۱. میزان تأثیر آموزش و پرورش در مهارت‌های شغلی،
۱۲. میزان رضایت دانشجویان از مدیریت آموزش عالی،

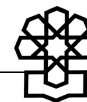
۱۳. میزان رضایت دانشجویان از امکانات رفاهی دانشگاه،
۱۴. میزان رضایت دانشجویان از نحوه تدریس اساتید،
۱۵. میزان رغبت دانشجویان به دانش‌پژوهی،
۱۶. میزان رضایت دانشجویان از امکانات و تجهیزات پژوهشی دانشگاه،
۱۷. میزان تأثیر دانشگاه در اعتماد و امید دانشجویان به مدیریت کشور.

خانواده و ازدواج

۱. میزان علاقه جوانان به خانواده خود،
۲. میزان رضایت جوانان از زندگی در میان اعضای خانواده خود،
۳. میزان رضایت جوانان از عملکرد پدر و مادر خود،
۴. میزان اعتماد خانواده‌ها به جوانان خود،
۵. میزان حمایت خانواده‌ها از جوانان خود،
۶. میزان مشورت جوانان با خانواده برای تصمیم‌گیری،
۷. میزان احترام جوانان به خانواده خود،
۸. میزان آگاهی جوانان درباره زندگی زناشویی،
۹. میزان مهارت جوانان برای زندگی در کنار همسر خود،
۱۰. میزان رضایت جوانان متأهل از زندگی زناشویی خود،
۱۱. میزان علاقه جوانان به تشکیل خانواده،
۱۲. میزان آگاهی جوانان از احکام زندگی زناشویی،
۱۳. میزان آگاهی جوانان از نقش و وظیفه جنسی خود،
۱۴. میزان پاسخ‌گویی به گزینه جنسی به غیر از رابطه زناشویی (شرعی)،
۱۵. میزان آمادگی اقتصادی جوانان برای ازدواج،
۱۶. میزان تعارض جوانان با خانواده خود،
۱۷. تعداد طلاق‌های واقع شده در ازدواج‌ها، قبل از سه سال زندگی مشترک.

اوقات فراغت

۱. میزان هدفمندی جوانان در گذراندن اوقات فراغت،
۲. میزان اعتبارات ملی برای پرداختن به اوقات فراغت،
۳. میزان پوشش فعالیت‌های فراغتی دستگاه‌ها و نهادهای دولتی برای جمعیت جوان،

۴. میزان رضایت جوانان از نحوه گذراندن اوقات فراغت خود،
۵. میزان دسترسی جوانان به امکانات فراغتی کشور،
۶. میزان هزینه فراغتی در سبد خانوار،
۷. میزان پرداختن به فعالیت‌های تفریحی در اوقات فراغت در بین جوانان،
۸. میزان پرداختن به فعالیت‌های مذهبی در اوقات فراغت در بین جوانان،
۹. میزان پرداختن به فعالیت‌های مهارت‌آموزی در اوقات فراغت در بین جوانان،
۱۰. میزان پرداختن به فعالیت‌های اجتماعی در اوقات فراغت در بین جوانان،
۱۱. میزان پرداختن به فعالیت‌های فرهنگی، هنری در اوقات فراغت در بین جوانان،
۱۲. میزان پرداختن به تماشای تلویزیون و رسانه‌های داخلی،
۱۳. میزان پرداختن به تماشای تلویزیون و رسانه‌های خارجی،
۱۴. میزان پرداختن به فعالیت‌های ورزشی،
۱۵. میزان بی‌برنامه بودن و غیرفعال بودن جوانان در اوقات فراغت،
۱۶. سهم بخش خصوصی در گذراندن اوقات فراغت جوانان،
۱۷. سهم خانواده در گذراندن اوقات فراغت جوانان.

ورزش و تربیت بدنی

۱. میزان دسترسی جوانان به امکانات ورزشی،
۲. میزان پرداختن به ورزش‌های همگانی در بین جوانان،
۳. تعداد جوانان ورزشکار عضو کلوپ‌ها و باشگاه‌های ورزشی،
۴. تعداد جوانان ورزشکار در سطوح قهرمانی،
۵. میزان امکانات ورزشی در دبیرستان‌ها،
۶. میزان امکانات ورزشی برای دختران جوان،
۷. میزان تأثیر افتخارات ورزشی در تمایل جوانان به ورزش،
۸. تعداد هواداران جوان تیم‌های ورزشی،
۹. میزان افزایش اعتماد و امید جوانان به نظام مدیریتی کشور در اثر کسب افتخارات ورزشی،
۱۰. میزان تقویت خودباوری در بین جوانان پس از کسب افتخارات ورزشی،
۱۱. میزان رضایت جوانان از مدیریت ورزش کشور.

بهداشت و سلامت

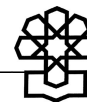
۱. میزان آگاهی جوانان از اصول بهداشتی،
۲. میزان دسترسی جوانان به امکانات بهداشتی،
۳. میزان دسترسی جوانان به امکانات درمانی،
۴. میزان رضایت جوانان از وضعیت درمان،
۵. میزان سلامت جسمانی جوانان به تفکیک جنسیت،
۶. نرخ مرگ و میر ناشی از بیماری در بین جوانان،
۷. نرخ مرگ و میر مادران جوان در اثر زایمان،
۸. میزان شیوع امراض مقاربتی در بین جوانان،
۹. میزان بیماری‌های خاص در بین جوانان،
۱۰. میزان شیوع رژیم‌های غلط غذایی در بین جوانان (به تفکیک جنسیت).

مشارکت اقتصادی

۱. تعداد شاغلین جوان کشور،
۲. تعداد بیکاران جوان کشور،
۳. تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاهی بیکار،
۴. تعداد شاغلین تحصیل کرده متناسب با رشته تحصیلی،
۵. تعداد شاغلین جوان که دوره‌های فنی و حرفه‌ای را گذرانده‌اند،
۶. میزان رضایت شاغلین جوان از درآمد خود،
۷. میزان رضایت شاغلین جوان از امنیت شغلی خود،
۸. تعداد مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای،
۹. میزان دسترسی دیپلمه‌های بیکار به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای،
۱۰. تعداد جوانان جذب شده در بنگاه‌های اقتصادی کوچک،
۱۱. تعداد تعاونی‌ها و شرکت‌های خصوصی تأسیس شده توسط جوانان،
۱۲. میزان رضایت جوانان از نحوه برخورداری از تسهیلات اشتغال‌زایی.

مشارکت سیاسی

۱. میزان رضایت جوانان از کارکرد نهادهای حکومتی،
۲. تعداد اعضای جوان احزاب سیاسی،

۳. میزان آگاهی‌های سیاسی جوانان،
۴. میزان آشنایی جوانان با نهادهای حکومتی،
۵. میزان رأی‌دهندگان جوان در انتخابات کشور به تفکیک نوع انتخابات،
۶. میزان هواداران جوان جناح‌های اصلی سیاسی کشور،
۷. تعداد انجمن‌های سیاسی - صنفی - دانشجویی جوانان.

خلاقیت و ابتکار

۱. میزان رضایت جوانان نخبه و مبتکر از حمایت‌ها و امکانات دولتی،
۲. میزان استفاده از جوانان نخبه و مبتکر در فرایند توسعه کشور،
۳. میزان حمایت‌های دولتی از جوانان نخبه و مبتکر،
۴. تعداد جوانان نخبه و مبتکر خارج شده از کشور،
۵. تعداد جوانان نخبه و مبتکر جذب شده در دستگاه‌ها، نهادها و بنگاه‌های تولیدی،
۶. میزان تمایل جوانان نخبه و مبتکر به زندگی در ایران،
۷. میزان تمایل جوانان نخبه و مبتکر به زندگی در خارج از کشور.

رفاه عمومی و تأمین اجتماعی

۱. میزان دسترسی جوانان به حداقل امکانات زندگی به تفکیک مناطق کشور،
۲. میزان رضایت جوانان از عملکرد نهادهای حمایتی،
۳. تعداد جوانان زیر خط فقر،
۴. میزان درآمد سرانه جوانان ایران،
۵. میزان فراگیری پوشش‌های بیمه‌ای برای جوانان،
۶. تعداد جوانان متمایل به خروج از کشور جهت دسترسی به امکانات بهتر زندگی.

آسیب‌ها و تهدیدات

۱. میزان استعمال مواد مخدر در سنین جوانی،
۲. تعداد مجرمین و بزهکاران دستگیر شده در سن جوانی،
۳. میزان شیوع مفاسد اخلاقی در بین دختران جوان،
۴. میزان شیوع مفاسد اخلاقی در بین پسران جوان،
۵. میزان شیوع استعمال سیگار در سنین جوانی،

۶. تعداد جوانانی که قبل از ازدواج رابطه جنسی نامشروع داشته‌اند،
۷. میزان فرار از خانه در بین دختران جوان،
۸. تعداد زندانیان در گروه سنی جوان،
۹. تعداد مبتلایان به ویروس HIV در گروه سنی جوان،
۱۰. میزان اقدام به خودکشی به تفکیک دختر و پسر.

مشارکت اجتماعی

۱. میزان آگاهی جوانان از کارکرد نهادهای اجتماعی،
۲. میزان مشارکت فعال جوانان در خانواده،
۳. میزان مشارکت فعال جوانان در محله،
۴. میزان مشارکت فعال جوانان در نهادهای اجتماعی - صنفی،
۵. تعداد تشکل‌های غیردولتی جوانان،
۶. تعداد اعضای جوان تشکل‌های غیردولتی،
۷. میزان اعتبارات ملی برای توسعه مشارکت اجتماعی جوانان،
۸. میزان احساس مسئولیت اجتماعی در بین جوانان،
۹. میزان تمایل به مشارکت اجتماعی در بین جوانان،
۱۰. میزان تمایل جوانان به رعایت قانون،
۱۱. میزان قانون‌شکنی و قانون‌گریزی در میان جوانان.

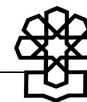

منابع و مأخذ

1. World culture Report , 1998.
2. Cultural, diversity, conflict and pluralism Statistical / table and culture indicators.
3. Expert on youth policy indicator. www.un.org.
4. www.coe.int/youth.
5. Experts on youth policy indicators. Third and concluding meeting 26 – 27 march 2003. European youth center stasb.org.
6. Indicators for a national youth information policy www.simorgh.Isu.ac.ir.
7. سیاست‌های کلان نظام جمهوری اسلامی ایران، درخصوص زنان و جوانان بر اساس آرا و نظریات امام خمینی بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، تهران، ۱۳۸۲.
8. بررسی نظری و روش شناسی طراحی شاخص‌ها، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، تهران، ۱۳۸۵.
9. شاخص‌های فرهنگی، موضوع ماده (۱۶۲)، قانون برنامه سوم توسعه کشور (۱۳۷۹-۱۳۸۳) پژوهشگاه فرهنگ، هنر، ارتباطات. تهران، شهریور ۱۳۸۲.
10. طبرسا، غلامعلی و فاطمه گل حسینی. تبیین شاخص‌های فرهنگی، ج ۳، تهران، ۱۳۸۰.
11. طبرسا، غلامعلی، بهروز فتحی، سید صمد نبوی. تبیین شاخص‌های فرهنگی، جلد نخست، کتاب و کتاب‌خوانی، تهران، ۱۳۸۰.
12. کهن، گوئل. شاخص‌شناسی در توسعه پایدار، توسعه اقتصادی در حساب‌های ملی در بستر سبز، تهران، ۱۳۷۶.
13. ساروخانی، باقر. روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۰.
14. چلبی، مسعود. وفاق اجتماعی، نامه علوم اجتماعی، شماره ۳، ۱۳۷۲.
15. چلبی، مسعود و حسین اکبری. توسعه سیاسی، توسعه اقتصادی و نابرابری اجتماعی، مطالعه تطبیقی - طولی (۲۰۰۰-۱۹۷۰)، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره ۶، شماره ۳، ۱۳۸۰.
16. عبدی، عباس. درآمدی بر بینش‌ها و نگرش‌های جوانان، پژوهش در فرهنگ عمومی، معاونت پژوهشی و آموزش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۸.
17. عبدی، عباس و محسن گودرزی. تحولات فرهنگی در ایران، انتشارات روش، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۸.
18. کتاب مسئله‌یابی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های ایران، مطالعات راهبردی، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی، چاپ اول، اسفند ۱۳۷۸.
19. ریاضی، سیدابوالحسن. علت‌یابی و بررسی مسائل فرهنگی دانشگاه‌های ایران، مطالعات راهبردی، مقاله آسیب‌شناسی فرهنگی دانشجویان مهاجر، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی، چاپ اول خرداد ۱۳۸۰.
20. ودادهیر، ابوعلی. تأملی بر پدیده مدرک‌گرایی در جامعه، نامه انجمن جامعه‌شناسی، شماره ۳، ۱۳۸۰.
21. دهقان، علیرضا و غلامرضا غفاری. تبیین مشارکت اجتماعی - فرهنگی دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره ۶، شماره ۱، ۱۳۸۴.
22. نکائی، محمدسعید. جوانان، شهروندی و ادغام اجتماعی، فصلنامه مطالعات جوانان، شماره ۳-۴، ۱۳۸۲.
23. دهقان، علیرضا و غلامرضا غفاری. تبیین مشارکت اجتماعی - فرهنگی دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره ۶، شماره ۱، ۱۳۸۴.

۲۴. شیخاوندی، داور. تأخیر در تکوین هویت ایرانی در جریان تجدید، نامه انجمن جامعه‌شناسی، شماره ۳، ۱۳۸۰.
۲۵. غلامپورآهنگر، ابراهیم. تأثیر ساختار سیاست‌گذاری فرهنگی بر بحران هویت، نامه پژوهش فرهنگی فصلنامه تحقیقات فرهنگی، سال ۸، شماره ۸، ۱۳۸۲.
۲۶. احمدی، حمید. هویت ملی ایرانی: بنیادها، چالش‌ها و بایسته‌ها، نامه پژوهش فرهنگی، سال هفتم، شماره ۶، ۱۳۸۲.
۲۷. شارع‌پور، محمود. فرسایش سرمایه اجتماعی و پیامدهای آن، نامه انجمن جامعه‌شناسی، شماره ۳، ۱۳۸۰.
۲۸. سرایی، حسین. گونه‌شناسی انجمن‌های داوطلبانه در ایران، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره ۴ شماره ۴، ۱۳۸۱.
۲۹. سعیدی، علی‌اصغر. جامعه مصرفی و جوانان، فصلنامه مطالعات جوانان، سال اول، شماره ۵، ۱۳۸۲.
۳۰. زکی، محمدعلی. آزمون و اعتباریابی مقیاس سنجش نگرش‌های دینی جوانان، حوزه هنری، تهران، ۱۳۷۵.
۳۱. شجاعی زند، علیرضا. مدلی برای سنجش دینداری در ایران، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره ۶، شماره ۱، ۱۳۸۴.
۳۲. طالبان، محمدرضا. افول دینداری و معنویت در ایران: توهم یا واقعیت، فصلنامه حوزه و دانشگاه، سال ۹، شماره ۳۵، ۱۳۸۲.
۳۳. نیکپی، امیر. نگاهی به برخی تحولات دینی در ایران معاصر، نامه انجمن جامعه‌شناسی، شماره ۳، ۱۳۸۰.
۳۴. شهابی، محمود. جهانی شدن جوانی: خرده فرهنگ‌های جوانان در عصر جهانی شدن، فصلنامه مطالعات جوانان، سال اول، شماره ۵، ۱۳۸۲.
۳۵. خالقی‌فر، مجید. بررسی ارزش‌های مادی و فرامادی جوانان تحصیل‌کرده ایرانی عوامل مؤثر بر آن و رابطه آن با برخی نشانگان فرهنگی، نامه پژوهش فرهنگی، سال هفتم، دوره جدید، شماره ۳.
۳۶. پیراسته، بهرام. علل بزهکاری جوانان و نوجوانان، روزنامه همشهری، سال چهاردهم، شماره ۳۹۵۹، ۲۴ فروردین ۱۳۸۵.
۳۷. رضایی، محمد. میزان، نوع و عوامل مؤثر بر قانون‌گریزی، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره ۶، شماره ۳، ۱۳۸۴.
۳۸. حاضری، علی محمد. مسائل اجتماعی متأثر از تعارض ارزش‌ها در دوران گذار، نامه انجمن جامعه‌شناسی، شماره ۴، ۱۳۸۱.
۳۹. زنجانی‌زاده، هما و علی محمدجوادی. بررسی تأثیر اینترنت بر ارزش‌های خانواده در بین دانش‌آموزان دبیرستانی ناحیه ۳ مشهد (۱۳۸۲-۱۳۸۳)، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره ۶، شماره ۲، ۱۳۸۴.
۴۰. جهانفر، محمد. خشونت در فوتبال قابل پیشگیری است، نامه علوم اجتماعی، شماره ۱۹، بهار و تابستان ۱۳۸۱.
۴۱. آزادارمکی، تقی و یحیی امامی. تکوین حوزه عمومی و گفتگوی عقلانی، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره ۵، شماره ۱، ۱۳۸۳.
۴۲. عسگری خانقاه، اصغر. فوتبال و فردیت فرهنگ‌ها، نامه علوم اجتماعی، شماره ۱۹، بهار و تابستان ۱۳۸۱.
۴۳. چاوا فرانکفورت، دیویدنچماس. روش‌های پژوهش در علوم اجتماعی، ترجمه فاضل لاریجانی و رضا عاملی، تهران، ۱۳۸۱.

۴۴. طالب، مهدی. شیوه‌های عملی مطالعات اجتماعی، تهران، ۱۳۸۰.
۴۵. حسینی، شمس‌الدین. طراحی و تدوین شاخص‌های توزیع درآمد و سطوح برخورداری از خدمات تأمین اجتماعی، تهران، ص ۶۷، ۱۳۸۳.
۴۶. بیکر، ترازل. نحوه انجام تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ ناییبی، تهران، ۱۳۸۱.
۴۷. شاهلن، شو. کاوش در جامعه‌شناسی روانی، تهران، ۱۳۷۹.
۴۸. غوتی، مرتضی. روش تحقیق در علوم اجتماعی، کاربرد در مسائل اقتصادی، تهران، ۱۳۷۶.
۴۹. دوورژه، موریس. روش‌های علوم اجتماعی، ترجمه خسرو اسدی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۷۶.
۵۰. فرامرز، رفیع‌پور. کند و کاوها و پنداشته‌ها، تهران، ۱۳۷۵.
۵۱. معیدفر، سعید و همکاران. شاخص‌های فرهنگی، تهران، ۱۳۸۲.

شماره مسلسل: ۹۴۰۶

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: مروری بر شاخص‌های ارزیابی وضعیت جوانان (۲)
Report Title: A Review on Youth Situation Evaluation Indicators (2)

نام دفتر: مطالعات فرهنگی (گروه جوانان)

تهیه و تدوین: مریم شمس فلاورجانی

ناظر علمی: حسین رضی

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آنها:

۱. جوانان (Youth)

۲. ارزیابی (Evaluation)

۳. شاخص (Indicator)

تاریخ انتشار: ۱۳۸۷/۱۰/۸